

Beleidskader

In deze bijlage zijn een aantal beleidskaders opgenomen die van belang zijn voor het bestemmingsplan Stadsdeel Zuid-Oost De Maten. Bestemmingsplan Stadsdeel Zuid-Oost De Maten is een conserverend bestemmingsplan. Dit betekent dat vooral de bestaande situatie wordt vastgelegd. Veel beleid is gericht op nieuwe ontwikkelingen. Een deel van het beleid is dan ook maar beperkt van invloed op dit bestemmingsplan. Daarnaast is bijvoorbeeld de gemeentelijke Structuurvisie al in de toelichting op het bestemmingsplan besproken. Deze is niet nogmaals in deze bijlage opgenomen.

1 Nationaal beleid: Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

In 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte in werking getreden. In deze structuurvisie geeft het kabinet aan waar het naar streeft: Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Om dat te bereiken brengt het Rijk de ruimtelijke ordening zo dicht mogelijk bij degene die het aangaat (burgers en bedrijven), laat het meer over aan gemeenten en provincies ('decentraal, tenzij...') en komt de gebruiker centraal te staan. Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor die belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid. Het Rijk werkt aan eenvoudiger regelgeving en verwacht dat medeoverheden zich ook inzetten voor meer eenvoud en verdere integratie op het gebied van ruimtelijke regelgeving.

In de structuurvisie formuleert het kabinet zijn ambities voor 2040.

Concurrentiekracht: in 2040 behoort Nederland tot de top 10 van meest concurrerende economieën van de wereld met een kwalitatief hoogwaardig vestigingsklimaat voor bedrijven en kenniswerkers door een goede ruimtelijk-economische structuur.

Bereikbaarheid: in 2040 beschikken gebruikers over optimale ketenmobiliteit door een goede verbinding van de verschillende mobiliteitsnetwerken via multimodale knooppunten (voor personen en goederen) en door een goede afstemming van infrastructuur en ruimtelijke ontwikkeling.

Leefbaarheid en veiligheid: in 2040 sluiten de woon- en werklocaties in steden en dorpen aan op de (kwalitatieve) vraag en locaties voor transformatie en herstructurering worden zoveel mogelijk benut. In 2040 biedt Nederland zijn burgers een veilige en gezonde leefomgeving, met een goede milieukwaliteit, zowel in stedelijk als in landelijk gebied. Nederland is blijvend beschermd tegen extreme weersomstandigheden, mogelijke overstromingen als gevolg van de zeespiegelstijging en er is voldoende zoetwater in droge perioden; Nederland is een bepalende speler in de internationale transitie naar duurzame mobiliteit en Nederland heeft nog steeds de bestaande (inter)nationale unieke cultuurhistorische waarden en een natuurnetwerk dat de flora- en faunasoorten in stand houdt. Nederland kent in 2040 een robuust internationaal energienetwerk en de transitie naar duurzame energiebronnen is ver gevorderd.

2 Provinciaal beleid en verordening: Omgevingsvisie en verordening Gelderland

2.1 Omgevingsvisie Gelderland

Op 9 juli 2014 hebben provinciale staten de Omgevingsvisie Gelderland vastgesteld. Gelderland kiest er in de Omgevingsvisie voor om vanuit twee hoofddoelen bij te dragen aan gemeenschappelijke maatschappelijke opgaven.

Het eerste doel is het vergroten van de concurrentiekracht van Gelderland door een duurzame versterking van de ruimtelijk-economische structuur. Daarbij richt de provincie zich met haar partners vooral op:

- kansen bieden aan bestaande en nieuwe bedrijven;
- het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat in de stedelijke regio's;
- het creëren van een goede bereikbaarheid van de stedelijke gebieden en de economische kerngebieden met fiets, openbaar vervoer en auto maar ook digitaal;
- het versterken van ruimtelijke randvoorwaarden voor de sterke (top)sectoren en het verbeteren van de kennisinfrastructuur;
- een gezonde vrijetijdseconomie en aandacht voor cultuurbeleving;
- een adequaat beheer (kwaliteit en kwantiteit) van bestaande en eventueel nieuwe woongebieden, bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel in Gelderland.

Het tweede doel is het borgen van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving. Dit betekent vooral:

- ontwikkelen met kwaliteit, recht doen aan de ruimtelijke, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van de plek;
- zorg dragen voor een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden en behoud en versterking van de kwaliteit van het landschap;
- een robuust en toekomstbestendig water- en bodemsysteem voor alle gebruiksfuncties; bij droogte, hitte en waterovervloed;
- een gezonde en veilige leefomgeving;
- een gezonde vrijetijdseconomie en aandacht voor beleving, bereikbaarheid en toegankelijkheid van cultuur, natuur en landschap.

De provinciale hoofddoelen zijn vertaald in provinciale ambities, die zijn onderverdeeld in drie thema's:

1. Divers Gelderland: het thema Divers Gelderland betreft de regionale verschillen in maatschappelijke vraagstukken en opgaven en het koesteren van de regionale identiteiten.
2. Dynamisch Gelderland: onder het thema Dynamisch Gelderland staan de provinciale ambities die zich afspelen op met name ruimtelijk-economisch vlak, bijvoorbeeld wonen, werken, mobiliteit.
3. Mooi Gelderland: het derde thema, Mooi Gelderland, betreft de Gelderse kwaliteiten die bescherming danwel ontwikkeling nodig hebben en die tegelijk richting geven aan ontwikkelingen.

Economische structuurversterking vraagt om een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Dat is een goede bereikbaarheid en voldoende vestigingsmogelijkheden. Het betekent ook een aantrekkelijke woon- en leefomgeving met de unieke kwaliteiten van natuur, water en landschap in Gelderland.

2.2 Omgevingsverordening Gelderland

Op grond van artikel 4.1 Wro kunnen, als provinciale belangen dat met het oog op een goede ruimtelijke ordening noodzakelijk maken, bij of krachtens provinciale verordening regels worden gesteld ten aanzien van de inhoud van bestemmingsplannen en de daarbij behorende toelichting. De provincie Gelderland heeft van voormelde bevoegdheid gebruik gemaakt. Op 24 september 2014 hebben provinciale staten van Gelderland de Omgevingsverordening Gelderland vastgesteld. In deze verordening zijn regelingen opgenomen waarvan Provinciale Staten van mening zijn dat de provincie verantwoordelijk is voor de doorwerking daarvan. De verordening vormt een beleidsneutrale vertaling van vastgesteld ruimtelijk beleid. In de verordening geven provinciale staten met name regels voor het wel of niet toestaan van nieuwe ontwikkelingen in bestemmingsplannen. Het hoofdstuk Ruimte van de Omgevingsverordening bevat onder andere regels inzake wonen, bedrijvigheid, detailhandel, kantoren, glastuinbouw, veehouderij, grond- en drinkwater, natuur en landschap en energie. Nieuwe woonlocaties zijn bijvoorbeeld alleen toegestaan wanneer dit past in het door GS vastgestelde Kwalitatief Woonprogramma successievelijk de door GS vastgestelde kwantitatieve opgave wonen voor de betreffende regio. Daarnaast zijn uitgebreide vereisten opgenomen met betrekking tot (grootschalige en/of perifere) detailhandel en nieuwe bedrijventerreinen. Voor beheergerichte bestemmingsplannen, zoals bestemmingsplan Stadsdeel Zuid-Oost De Maten, regelt de verordening ondermeer dat nieuwe zelfstandige kantoorlocaties niet op een bedrijventerrein mogen worden toegelaten.

3 Gemeentelijk beleid

3.1 Groenbeleid

3.1.1 Groene Mal

Het gemeentelijke groenbeleid is onder andere neergelegd in de Groene Mal (oktober 2002), dat het groene kader is waarbinnen andere ruimtelijke functies een plaats krijgen. Door middel van de Groene Mal wil Apeldoorn zich profileren als groene stad waar het goed wonen en werken is. Meer vulling, differentiatie en contrast in de stad is best, maar dan wel met behoud van de groene identiteit die Apeldoorn tot een gewilde vestigingsstad maakt. Deze identiteit moet duurzaam worden gegarandeerd.

Behoud en versterking van het groen in Apeldoorn heeft dus een hoge prioriteit. In de Groene Mal zijn doelstellingen geformuleerd die gericht zijn op drie niveaus. Het eerste niveau is gericht op de verweving van de stad met het landschap. In de stad is wat betreft het groen de volgende duidelijke tweedeling aan te wijzen: de westkant gelegen in het Veluwebos en de oostkant gelegen in (voormalig) agrarisch gebied. In het westen verloopt de overgang van stad naar bos vrijwel zonder barrières. De oostkant daarentegen heeft de meeste versterking van het groen nodig, wat tot gevolg heeft dat de meeste projecten uit de Groene Mal op dit deel van de stad gericht zijn.

Het tweede niveau is de verbinding van de stad met het omringende landschap. Aan de oostzijde zijn het de groene wiggen, geconcentreerde groencomplexen die de stad vanuit het landelijke gebied binnenlopen.

Het derde niveau is de dooradering van de stad met blauwe en groene structuren, door middel van het sprengen- en bekensysteem alsmede het complex van bos- en bomenlanen met daaraan gelegen parken.

De Groene Mal richt zich bij de ontwikkeling van deze gebieden expliciet op zeven belangrijke groene structuren in de stad. Dit zijn de beken, de sprengen, de kanaalzone, de lanen, de parken, de grote groengebieden en de groene wiggen.

Voor de Maten geldt dat de ring en de lanen (Matenpoort, Laan van Kuipershof, Laan van Maten en Laan van Erica), het Kanaalpark, het Matenpark en de groene wig Elsbosweg deel uitmaken van de Groene Mal. Het Matenpark en de groene wig Elsbosweg verbinden de wijk met het grote groengebied Beekbergerwoud.

Groenstructuurkaart

De Groenstructuurkaart (vastgesteld in 2011) biedt een actueel en volledig overzicht van de groenstructuur binnen de stad. Nieuwe ontwikkelingen zoals de Groene Mal zijn hierin opgenomen, alsmede bestaande groenelementen (wijkgroenstructuur) en uitgangspunten van vastgestelde nota's over dit onderwerp. De Groenstructuurkaart geeft hiervan een visueel overzicht.

De doelstelling is meervoudig:

- Het instandhouden van de belangrijkste groene elementen in hun onderlinge samenhang en het waarborgen van een goede kwaliteit daarvan.
- Het hebben van een overzichtelijk en transparant toetsings- en referentiekader bij ruimtelijke ontwikkelingen.
- Het veiligstellen van ecologische waarden in de stad.
- Het bieden van een vertrekpunt voor participatiemogelijkheden.

Uitsnede Groenstructuurkaart

3.1.2 Bijzondere bomen

De bijzondere bomen zijn niet opgenomen in de Groenstructuurkaart, omdat dit geen structuren zijn. Het gemeentelijke beleid voor bijzondere bomen is gericht op duurzame instandhouding van de oude monumentale bomen in Apeldoorn. In 1992 is de nota 'Bijzondere bomen' vastgesteld met daarbij een lijst van bijzondere bomen. De bijzondere bomen staan verspreid over heel Apeldoorn. In de nota 'Bijzondere Bomen' 1992 staan de criteria van bijzondere bomen vermeld. Recentelijk is één criterium aangepast: een boom moet nu minstens 80 jaar oud zijn, voorheen was dat 50 jaar. Gemeente Apeldoorn volgt hiermee de Bomenstichting die al jaren een leeftijdsgrens van 80 jaar hanteert. De bomen worden beschermd middels de APV en een aanwijzing in het bestemmingsplan.

3.1.3 Snippergroen uitgiftebeleid

In nota "Snippers in de openbare ruimte" zijn de voorwaarden voor uitgifte van snippergroen binnen de bebouwde kom van Apeldoorn opgenomen. Dit leidt tot het veilig stellen van de Groene Mal, de stedelijke hoofdstructuren, maar ook tot uitgiftemogelijkheden. De stukken openbaar groen die niet van algemeen belang zijn, komen in aanmerking voor uitgifte aan burgers in de vorm van verkoop of verhuur. De uitgifte kan plaatsvinden binnen het stedelijk gebied van de gemeente Apeldoorn, met uitzondering van de bedrijventerreinen. Op uitgiftekaarten is aangegeven welke stukken groen voor uitgifte in aanmerking komen. In de nota zijn de voorwaarden voor uitgifte vastgelegd.

Uitgeefbaar

Het groen dat in aanmerking komt voor verkoop of verhuur aan particulieren, bestaat uit de kleinere stukjes groen op buurniveau. Deze stukjes zijn vaak zo klein dat ze nauwelijks recreatieve of ecologische waarde hebben en ze zijn moeilijk te beheren. Dit groen, grenzend aan het particuliere perceel en niet groter dan 150 m², kan voor burgers juist interessant zijn. Dit groen moet wel de bestemming 'Wonen' of 'Verkeer-Verblijfsgebied' hebben en er mogen geen hoofdkabels en leidingen in liggen. Verandert de bestemming van een perceel, dan kan dit consequenties hebben voor de uitgiftemogelijkheden van het openbaar groen aldaar.

Niet uitgeefbaar

Het groen op wijkniveau is belangrijk voor recreatie en ecologie. Het vormt een buffer tussen wonen en bedrijvigheid of infrastructuur. Dit groene netwerk zorgt voor structuur en rust in de drukke stedelijke omgeving. Groen op dit niveau komt dan ook niet in aanmerking voor uitgifte.

3.2 Verkeersbeleid

Het gemeentelijke verkeersbeleid is vastgelegd in de 'Verkeerskaart' van 1999 en de actualisatie hiervan (augustus 2004). Voor verschillende facetten zijn deelnota's uitgewerkt en vastgesteld. In juli 2009 is de Verkeersvisie 2010 – 2020 vastgesteld. De Verkeersvisie formuleert een aantal uitgangspunten. Apeldoorn wil voor alle modaliteiten bereikbaar en bereisbaar zijn op een veilige en efficiënte manier. In de Verkeersvisie wordt als doel gesteld het huidige niveau van verkeersveiligheid, bereikbaarheid en

leefbaarheid te behouden en liefst nog te vergroten. Uitgangspunten zijn per modaliteit optimaal faciliteren, autoverkeer bundelen op hoofdwegen en het slim verdelen en gebruiken van de bestaande ruimte. Tegelijkertijd wil Apeldoorn de negatieve effecten beperken. In de Parkeernota 1999, geactualiseerd in 2004 zijn parkeernormen voor woningen, bedrijven en diverse voorzieningen opgenomen, die bij nieuwe ontwikkelingen in acht genomen moeten worden.

Er worden 3 categorieën hoofdwegen onderscheiden:

- de Ring;
- de radialen en de centrumring;
- de overige hoofdwegen.

De Ring is de belangrijkste verdeler van het verkeer in de stad. Het autoverkeer krijgt hier de hoogste prioriteit. De Laan van Kuipershof, de Laan van Maten en de Laan van Erica maken onderdeel uit van de Ring. De radialen en de centrumring hebben als doel het bieden van een snelle route naar en om het centrum heen, met name om de parkeergarages snel te kunnen bereiken en verlaten.

Naast deze hoofdwegen zijn er de verblijfsgebieden. In verblijfsgebieden wordt voornamelijk gewoond. Gemengde functies hebben hier een plek: verkeer, spelende kinderen, fietser en voetgangers.

De Matenpoort, de Laan van Maten, de Gildenlaan, de Heemradenlaan, de Eglantierlaan, de Imkersdreef - Imkersplaats en de Laan van Erica maken onderdeel uit van de fietsdoorstroommassen in Apeldoorn. Op de doorstroommassen kun je als fietser snel, veilig en comfortabel fietsen. Dat betekent voorrang boven ander verkeer (behalve op de Ring), goed wegdek, duidelijke markering en snelle, directe routes.

3.3 Strategische Economische Beleidsvisie Apeldoorn 2000-2020

De economische koers en ambities van Apeldoorn zijn vastgelegd in de Strategische Economische Beleidsvisie Apeldoorn (SEBA) 2000-2020. Deze beleidsvisie is in 2001 door de gemeenteraad vastgesteld en vormt het kader waar concrete projecten en nieuwe initiatieven aan worden getoetst. Apeldoorn kiest ervoor zich te ontwikkelen als een stad met een brede economische basis en een evenwichtig opgebouwde werkgelegenheid. Dit betekent dat Apeldoorn wil beschikken over voldoende en gevarieerde locaties voor bedrijven, kantoren, detailhandel, toerisme/recreatie en leisurevoorzieningen. Daarnaast is een goed opgeleide beroepsbevolking en een innovatief bedrijfsleven eveneens van groot belang. In verschillende gemeentelijke en regionale programma's worden de SEBA uitgangspunten uitgevoerd. Voor een aantal uitvoeringstrajecten wordt daarbij nauw samengewerkt met externe partners zoals (regionaal) bedrijfsleven, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties etc.

Voor de werkgelegenheid en economische ontwikkeling in het plangebied De Maten betekent deze koers: versterking en een kwalitatieve ontwikkeling van bedrijventerrein Kuipersveld, goede en op de markt aansluitende detailhandelsvoorzieningen, behoud van de aanwezige bedrijvigheid en ontwikkelingskansen voor kleinschalige bedrijvigheid binnen de mogelijkheden die het bestemmingsplan daarvoor biedt

3.4 Programmering bedrijventerreinen

In oktober 2012 is de planning en programmering van bedrijventerreinen door de gemeenteraad vastgesteld. Voor een aantal terreinen betekent dit dat deze locaties geen bedrijfsbestemming meer zullen krijgen. Voor de bedrijventerreinen in het plangebied, - Kuipersveld en Matenhoek-, heeft deze programmering geen gevolgen. De programmering gaat uit van het behoud van beide bedrijventerreinen.

3.5 Detailhandelsvisie 2014-2019

Op 16 januari 2014 heeft de gemeenteraad de Detailhandelsvisie 2014-2019 vastgesteld. De Detailhandelsvisie beschrijft de gemeentelijke visie op en ambities voor de lokale winkelstructuur. In de visie zijn de vijf hefboomen benoemd waar beweging noodzakelijk is en die bepalend zijn in het bereiken van het gewenste toekomstbeeld voor de detailhandel: de ontwikkeling van een robuuste, dynamische en complete winkelstructuur in Apeldoorn. Per hefboom zijn in de visie de gemeentelijke ambities beschreven en de aanpak om tot realisatie van die ambities te komen:

1. Uitnodigende Binnenstad

De toekomstige binnenstad is compact en compleet, goed bereikbaar en heeft een plezierig en aantrekkelijk verblijfsklimaat. Een bezoek aan Apeldoorn is een 'dagattractie'. De binnenstad is een regionale trekpleister met winkels, horeca, cultuur, bezienswaardigheden en evenementen. Deze ambitie wordt gerealiseerd door aanpak van de aanloopstraten, actief de leegstand te bestrijden, bracheverbreiding te faciliteren en de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren.

2. Vitale fijnmazige winkelstructuur

De gemeentelijke ambitie is om de fijnmazige winkelstructuur in de stad en het voorzieningenniveau in de dorpen te behouden en waar nodig te versterken. Deze ambitie wordt gerealiseerd door ruimte te bieden aan partijen die bestaande wijk- en buurtcentra aanpakken en/of saneren, aan marktinitiatieven die de kwaliteit van de fijnmazige winkelstructuur verbeteren en aan marktinitiatieven die de kwaliteit van het voorzieningenniveau in de dorpen verbeteren.

3. Grootschalige en perifere detailhandel

Apeldoorn wil vestigingsmogelijkheden bieden voor perifere en grootschalige detailhandel. Locaties voor grootschalige en perifere detailhandel zijn een wezenlijk onderdeel van de Apeldoornse winkelstructuur, met ieder een eigen signatuur. In de visie wordt gekozen voor het verder ontwikkelen van deze locaties met ieder een duidelijk kernprofiel.

4. Vestigingsmogelijkheden voor internetwinkels

De gemeentelijke ambitie is om internetwinkels te faciliteren. Deze ambitie wordt gerealiseerd door:

- a. internetwinkels zonder fysieke bezoekmogelijkheden mogelijk te maken in woonwijken en op bedrijventerreinen;
- b. afhaalpunten mogelijk te maken op bedrijventerreinen, winkelcentra of andere consument aantrekkende locaties;
- c. internetwinkels met fysieke bezoekmogelijkheden mogelijk te maken in bestaande winkelcentra;

- d. het via maatwerk afwegen van vestiging van logistieke centra voor internetwinkels met fysieke bezoekmogelijkheden;
- e. het maken van een verkenning naar economische kansen voor internetbedrijven voor Apeldoorn.

5. Maatwerk

Een visie over de gewenste detailhandelstructuur biedt richting, maar laat ook vragen onbeantwoord. Er zullen initiatieven komen die niet één op één passen in het voorgestane beeld. De deur gaat dan niet dicht maar het gemeentebestuur gaat in gesprek en kijkt met de initiatiefnemer naar mogelijkheden. Wel ruimte, geen willekeur. In de nota is aandacht voor de wijze waarop invulling kan worden gegeven aan dit maatwerk.

Binnen de wijk De Maten zijn 3 winkelcentra. Kloppend hart is de Eglantier dat de functie van stadsdeelcentrum vervult. De Maat en De Gildenhof zijn winkelclusters van beperkte omvang met een buurtverzorgend karakter. Buiten deze clusters zijn enkele solitaire voorzieningen, waaronder een supermarkt aan de Muskertiersveld gevestigd. Daarmee heeft De Maten een herkenbare winkelhiërarchie. In het beleid is voor deze centra de ambitie benoemd dat de huidige functie behouden moet blijven.

Binnen De Maten zijn geen clusters aangewezen voor grootschalige en/of perifere detailhandel.

Verder is detailhandel op bedrijventerreinen in principe niet toegestaan. Uitzonderingen hierop zijn:

- detailhandel in de zogeheten 'abc-goederen': auto's, boten en caravans en soortgelijke artikelen die vanwege hun volume niet passen binnen een regulier winkelcentrum. Tuincentra en bouwmarkten vallen hier overigens niet onder.
- detailhandel als ondergeschikte nevenactiviteit van nijverheid en industrie, in ter plaatse vervaardigde en/of bewerkte goederen, met uitzondering van detailhandel in textiel, schoeisel en lederwaren, voedings- en genotmiddelen en huishoudelijke artikelen;
- en detailhandelsbedrijven die zich uitsluitend toeleggen op postorderactiviteiten en/of verkoop via Internet.

3.6 Beleid cultuurhistorie en archeologie

Modernisering monumentenzorg

De modernisering van de monumentenzorg is verwoord in een brief van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2009). De modernisering is gestoeld op drie pijlers:

1. borging van de cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening;
2. krachtiger en eenvoudiger sectorale regelgeving;
3. en het bevorderen van herbestemming.

Met de eerste pijler wordt ingezet op het bestemmingsplan als belangrijk instrument om cultuurhistorische waarden in een gebied te beschermen. Een goede ruimtelijke ordening betekent dat er een integrale afweging plaatsvindt van alle belangen die effect hebben op de kwaliteit van de ruimte. Cultuurhistorie is één van die belangen. Door aanpassing

van het Besluit Ruimtelijke Ordening per 1 januari 2012 zijn gemeenten verplicht om bij het maken van bestemmingsplannen rekening te houden met cultuurhistorische waarden. Dit nieuwe beleid vormt een belangrijke aanvulling op de sectorale bescherming van formeel aangewezen monumenten. Op deze manier is een meer gebiedsgerichte benadering mogelijk, die gericht is op het behoud en de versterking van de ruimtelijke kwaliteit van een bestemmingsplangebied, door te anticiperen op de voorkomende archeologische, historisch-geografische en historisch-(steden)bouwkundige waarden.

Gemeentelijke monumentenverordening 2012

De Monumentenverordening 2012 is op 20 september 2012 vastgesteld door de gemeenteraad van Apeldoorn en is op 20 december 2012 in werking getreden. De Monumentverordening 2012 regelt zaken met betrekking tot rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten, beeldbepalende panden, gemeentelijke stads- en dorpsgezichten en archeologische terreinen.

Beleid karakteristieke panden

De rijksoverheid heeft in het kader van de Modernisering Monumentenzorg bepaald dat per 1 januari 2012 cultuurhistorische belangen moeten worden meegewogen in de ruimtelijke ordening. Mede tegen die achtergrond heeft de gemeenteraad van Apeldoorn besloten om meer cultuurhistorisch waardevolle bouwwerken tegen sloop te beschermen door middel van bestemmingsplannen (raadsbesluit van 16 februari 2012). Met een aanduiding 'karakteristiek' op de verbeelding en de bijbehorende bestemmingsplanregels worden de betreffende bouwwerken beschermd tegen sloop of ernstige aantasting, om zo de waardevolle ruimtelijke karakteristiek en de historische eigenheid van het gebied in stand te kunnen houden. Dat geldt voor de wijk De Maten, maar ook voor andere gebieden in de gemeente. Zo wordt tot op zekere hoogte voorkomen dat door sloop en nieuwbouw alles steeds meer op elkaar gaat lijken en de herkenbaarheid van specifieke gebieden verloren gaat.

Nota I-cultuur

De nota I-cultuur is door de gemeenteraad vastgesteld op 16 februari 2006. Kern van de nota is dat cultuurhistorie van essentieel belang is voor de identiteit van Apeldoorn. De kwaliteiten van de woonwijken, de binnenstad, de dorpen en het afwisselende buitengebied gelden als leidraad voor nieuwe ontwikkelingen. Cultuurhistorie levert bouwstenen aan om ruimtelijke projecten mogelijk te maken met behoud van identiteit. Hiervoor wordt een cultuurhistorische analyse van een gebied gemaakt. Daarmee ontstaat inzicht in de aanwezige (boven- en ondergrondse) cultuurhistorische waarden. Naast het vastleggen van kennis over landschap, geomorfologie, stedenbouw, archeologie en architectuur geeft de analyse aanbevelingen over de inzet van deze waarden in nieuwe ontwikkelingen. Bij de nota horen een archeologische en een cultuurhistorische beleidskaart.

Archeologische beleidskaart

Op 6 februari 2014 hebben burgemeester en wethouders de Archeologische beleidskaart 2014 vastgesteld, die de Archeologische beleidskaart uit 2006 vervangt. De beleidskaart kent drie categorieën terreinen met archeologische waarden. Op deze terreinen is vastgesteld dat er archeologische waarden aanwezig zijn of dat het zeer waarschijnlijk is dat deze aanwezig zijn. Daarnaast zijn er drie zones met een archeologische

verwachting. Deze zones geven de dichtheid weer waarop een archeologische vindplaats wordt verwacht.

De kans op het aantreffen van een archeologische vindplaats is afhankelijk van de archeologische verwachting voor het gebied en van de omvang van de graafwerkzaamheden. Daarom is aan de verschillende gebiedscategorieën specifiek beleid gekoppeld.

Categorie 1: Terrein met monumentale archeologische waarden

Het gaat hier om wettelijk beschermde monumenten en door de gemeente op basis van de Monumentenverordening aangewezen gemeentelijke monumenten. Op deze terreinen is het vrijwel zeker dat bij grondwerkzaamheden schade aan de archeologische vindplaats toegebracht wordt. De bescherming van deze terreinen is geregeld in de Monumentenwet en de Monumentenverordening.

Categorie 2: Terrein met archeologische waarden

Terreinen met archeologische waarden zijn die gebieden waarvan in het verleden is vastgesteld dat er zich een behoudenswaardige archeologische vindplaats bevindt. Bij verstoringen van de bodem groter dan 50 m² is het verplicht archeologisch onderzoek uit te voeren.

Categorie 3: Terrein met specifieke archeologische waarden

Tot de terreinen met specifieke archeologische waarden behoren de enken, dorpskernen en historische locaties. In deze gebieden bestaat een zeer aannemelijke kans dat bij bodemingrepen archeologische waarden worden aangetroffen. In deze gebieden moet bij verstoringen van de bodem groter dan 100 m² archeologisch onderzoek uitgevoerd worden.

Categorie 4: Zone met hoge archeologische verwachting

In deze categorie vallen de terreinen die op de archeologische kenniskaart een middelhoge en hoge archeologische verwachting bezitten. In deze gebieden wordt verspreide begraving, bewoning en landgebruik voorafgaande aan de dorpsvorming in de Late Middeleeuwen verwacht. Pas bij grotere bodemingrepen wordt de kans groot dat zo'n vindplaats wordt aangetroffen. Daarom hoeft bij verstoringen van de bodem kleiner dan 500 m² geen archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden.

Categorie 5: Zone met lage archeologische verwachting

In gebieden met een lage archeologische verwachting is de dichtheid van archeologische vindplaatsen naar verwachting laag. Daarom hoeft er in deze gebieden alleen archeologisch onderzoek te worden gedaan als er meer dan 2.500 m² verstoord gaat worden.

Categorie 6: Zone met geen archeologische verwachting

In gebieden waar het bodemarchief door menselijk of natuurlijk toedoen is verdwenen of waar zeker is dat er geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn hoeft geen archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Het gaat hier om grote verstoringen van de bodem: wegvlak A1, de spoorlijn ter hoogte van de stuwwal en niet-historisch water. Deze categorie zal in de loop van de tijd groter worden naarmate meer archeologisch onderzoek is uitgevoerd. Een actueel overzicht van overige gebieden in deze categorie wordt door middel van de archeologische kenniskaart bijgehouden.

Verstoringsdiepte waarvoor onderzoeksplicht geldt

De verplichting om archeologisch onderzoek uit te voeren geldt voor ieder van de genoemde gebiedscategorieën bij een verstoring dieper dan 35 cm onder het vastgestelde maaiveld. Een uitzondering op deze diepte wordt gemaakt voor natuurgebieden. Ervaring leert dat archeologische waarden in natuurgebieden relatief dicht aan het oppervlak kunnen liggen. Daarom is in natuurgebieden bij verstoringen van de bodem groter dan 10.000 m² altijd een archeologisch onderzoek nodig, ongeacht de diepte van de verstoring.

Voor het bestemmingsplangebied Stadsdeel Zuid-Oost De Maten geldt dat dit in de archeologische beleidskaart 2014 valt in de categorieën 4 (zones met hoge archeologische verwachting), 5 (zones met lage archeologische verwachting) en 6 (zones met geen archeologische verwachting). Het grootste deel van het gebied ligt in zone 5, een veel kleiner deel van het gebied ligt in zone 4 (langs de westelijke rand en in de uiterste zuidoosthoek), en de gegraven vijvers en watergangen liggen in zone 6, omdat hier het archeologisch relevante niveau door vergraving is verdwenen.

uitsnede uit Archeologische beleidskaart 2014.

Legenda: roze: categorie 4, zones met hoge archeologische verwachtingswaarde

groen: categorie 5, zones met lage archeologische verwachtingswaarde

blauw en wit: categorie 6, zones met geen archeologische verwachtingswaarde

Cultuurhistorische beleidskaart

Op de cultuurhistorische beleidskaart staat de mate waarin de cultuurhistorische waarden een rol zullen spelen bij ruimtelijke plannen. De attentiewaarde kent drie gradaties:

- Hoge attentiewaarde: bij ruimtelijke ontwikkelingen is cultuurhistorisch onderzoek verplicht. Gestreefd wordt naar behoud, herstel en versterking van de cultuurhistorische waarden.
- Gemiddelde attentiewaarde: bij ruimtelijke ontwikkelingen is cultuurhistorisch bureauonderzoek verplicht. Gestreefd wordt naar behoud, herstel en versterking van de cultuurhistorische waarden.
- Lage attentiewaarde: bij ruimtelijke ontwikkelingen is een cultuurhistorische quick-scan naar objecten verplicht. Aanbevolen wordt om cultuurhistorische waarden te behouden, herstellen en te versterken.

In de nota is vastgelegd dat gebieden met de hoogste cultuurhistorische waarden in het bestemmingsplan een beschermende regeling krijgen.

Van het gebied De Maten is ook een Cultuurhistorische analyse (CHA) gemaakt. Deze is als bijlage bij dit bestemmingsplan gevoegd. Het gebied kent verder geen monumenten, maar wel karakteristieke bebouwing. Deze karakteristieke bebouwing is beschreven en gewaardeerd in het rapport 'Ruimtelijke en cultuurhistorische waardering van de karakteristieke bebouwing De Maten'. Dit rapport is ook als bijlage bijgevoegd.

3.7 Waterbeleid

De basis voor het waterbeleid in Apeldoorn is vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan (2011), het Waterplan Apeldoorn (2006) en de Structuurvisie Apeldoorn (2013). Belangrijke maatschappelijke doelen daarbij zijn:

- Het beschermen van de volksgezondheid door het voorkomen van contact met stedelijk afvalwater;
- Het handhaven of verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving onder andere door het voorkomen van wateroverlast en waterkwaliteitsproblemen;
- Het beschermen van het milieu; bodem, grond- en oppervlaktewater (onder andere aquatisch milieu) door het beperken van emissies vanuit de riolering.
- Duurzaam gebruik van grondstoffen en energievoorraden.

Om ook in de toekomst aan bovenstaande doelen blijvend invulling te geven zal geanticipeerd moeten worden op klimaatveranderingen en verduurzaming van de afvalwaterketen. Door klimaatveranderingen zullen zowel kortdurende extreme regenbuien als lange perioden met droogte vaker optreden. Om situaties met wateroverlast en/of waterkwaliteitsproblemen binnen aanvaardbare normen te houden zal het regenwater bij herinrichting, herstructurering of nieuwbouw afgekoppeld worden van de riolering. Ook zal bij deze projecten in de openbare ruimte geanticipeerd moeten worden op de periodieke opvang van regenwater. Dit kan door deze ruimte robuuster in te richten en hiervoor meer ruimte te creëren. Omdat de opvang van regenwater maar tijdelijk is en van korte duur zijn heel goed functiecombinaties mogelijk met bijvoorbeeld groen en recreatie. Het afkoppelbeleid en robuuste inrichting van de openbare ruimte zijn daarmee belangrijke peilers voor het realiseren van de waterdoelen.

Bij de verduurzaming van de afvalwaterketen wordt ingezet op het terugwinnen van energie en grondstoffen uit het afvalwater. Hiervoor is een verdere scheiding van het

afvalwater aan de bron noodzakelijk. De verduurzaming van de afvalwaterketen zit landelijk gezien in de overgangsfase van onderzoek naar praktijkvoorbeelden op buurt- of wijkniveau.

Specifiek voor de Maten zal de komende jaren gekeken worden naar de waterkwaliteit van de vijvers. Middels onderzoeken zal de huidige kwaliteit in beeld worden gebracht. Vervolgens zal gekeken worden of verbeteringen noodzakelijk zijn of wenselijk worden geacht en wat de mogelijkheden zijn om dit te realiseren.

3.8 Duurzaamheidsbeleid

De uitgangspunten van duurzame ontwikkeling binnen de Gemeente Apeldoorn zijn vastgelegd in onder andere de nota's 'Apeldoorn ontwikkelt Duurzaam, Aanpasbaar en Flexibel' (DAF-nota) en 'Apeldoorn Duurzaam, zo doen we dat hier' en in diverse collegebesluiten, waaronder die over het BANS-klimaatprogramma. De ambities ten aanzien van duurzaamheid in Apeldoorn zijn hoog. Een belangrijk uitgangspunt bij deze duurzame ontwikkeling vormt het besluit van de gemeenteraad om als stad energieneutraal te zijn in 2020.

Bij de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid wordt onder andere gestreefd naar een optimale energie-infrastructuur, waarbij duurzame bronnen als wind- en zonne-energie en bodemwarmte zoveel mogelijk worden benut. Daarnaast worden nieuwe energiebesparende technieken ingezet. Het herstellen van de natuurlijke waterhuishouding van stad en landschap, ondermeer door het vasthouden van (regen)water in het stedelijk gebied, is eveneens van belang.

Maatregelen die een duidelijke relatie hebben met ruimtelijke ordening, zoals dichtheden, zongerichte oriëntatie van kavels en de hoeveelheden groen, open water en verhard oppervlak, kunnen worden opgenomen in bestemmingsplannen.

3.9 Nota milieuveiligheid Apeldoorn

Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het verminderen en beheersen van risico's van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen in inrichtingen en tijdens het transport ervan. Op basis van de criteria zoals onder andere gesteld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) worden bedrijven en activiteiten geselecteerd die een risico op zware ongevallen met zich mee (kunnen) brengen. Daarbij gaat het vooral om de grote chemische bedrijven, maar ook om kleinere bedrijven als LPG-tankstations en opslagen van bestrijdingsmiddelen. Daarnaast zijn (hoofd)transportassen voor gevaarlijke stoffen, zoals buisleidingen, spoor-, auto-, en waterwegen, ook als potentiële gevarenbron aangemerkt.

Het externe veiligheidsbeleid heeft tot doel zowel individuele burgers als groepen burgers een minimum beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Om dit doel te bereiken zijn gemeenten en provincies verplicht om bij besluitvorming in het kader van de Wet milieubeheer en de Wet op de ruimtelijke ordening de invloed van een risicobron op zijn omgeving te beoordelen. Daarvoor wordt binnen het werkveld van de externe veiligheid veelal het plaatsgebonden risico en het groepsrisico gehanteerd.

Het plaatsgebonden risico (PR) is de kans dat een persoon die zich gedurende een jaar onafgebroken onbeschermd op een bepaalde plaats bevindt, overlijdt als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Dit risico wordt per bedrijf en transportas vastgelegd in contouren. Er geldt een contour waarbinnen deze kans 1×10^{-6} (één op de miljoen) bedraagt.

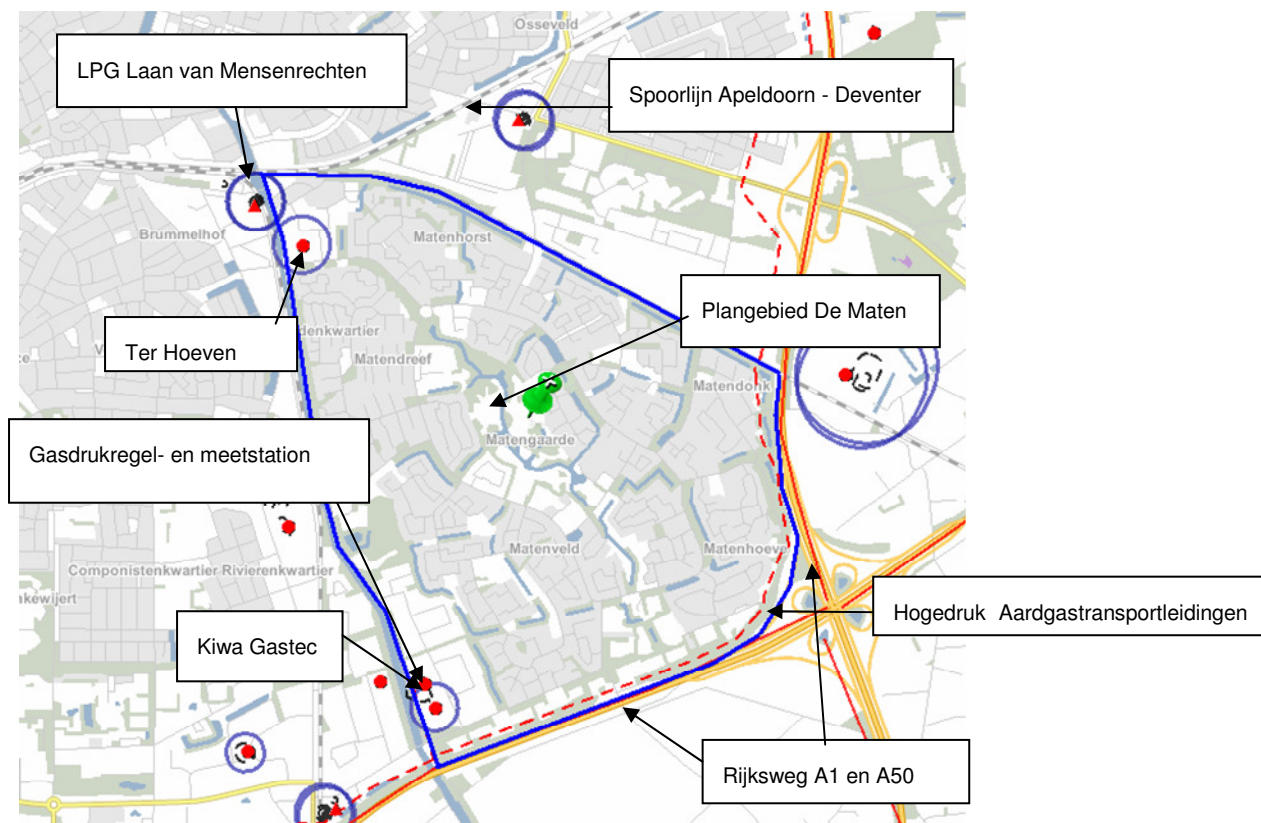
Het groepsrisico (GR) is een berekening van de kans dat een groep personen binnen een bepaald gebied overlijdt tengevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. De oriëntatiewaarde geeft hierbij de indicatie van een aanvaardbaar groepsrisico. Indien een ontwikkeling is gepland in de nabijheid van een risicobron geldt afhankelijk van de ontwikkeling een verantwoordingsplicht voor het toelaten van gevoelige functies.

Voor bepaalde risicovolle bedrijven geldt het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Hierin zijn de risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd. Voor de beoordeling van de risico's vanwege transport van gevaarlijke stoffen geldt de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen. Op dit moment wordt echter wel gewerkt aan nieuwe wet- en regelgeving, te weten de Wet Basisnet en het Besluit transport gevaarlijke stoffen. Voor de beoordeling van de risico's van transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen geldt het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).

Het externe veiligheidsbeleid geeft op bepaalde punten gemeenten de ruimte om eigen beleid te maken. Door de gemeente Apeldoorn is in dit kader in december 2011 de Nota Milieuveiligheid vastgesteld. Uitgangspunt van deze gemeentelijke beleidsvisie is dat nieuwe risicobronnen alleen nog zijn toegestaan op de industrieterreinen, met uitzondering van propaantanks in het buitengebied. Nieuwe risicobedrijven die onder het Bevi vallen kunnen door middel van een afwijkingsbevoegdheid mogelijk worden gemaakt op de industrieterreinen. Als voorwaarde geldt wel dat de PR 10^{-6} contour (plaatsgebonden risico) zich niet buiten de inrichtingsgrens van het nieuwe bedrijf mag bevinden en dat het invloedsgebied voor het groepsrisico niet verder reikt dan de grens van het industrieterrein. Daarnaast is in de beleidsvisie bepaald dat het groepsrisico ten gevolge van een risicobron niet groter mag zijn dan 3 maal de oriëntatiewaarde.

Risicobronnen De Maten

Onderstaande figuur geeft een overzicht van de risicobronnen in en nabij plangebied De Maten.

Binnen of nabij het plangebied is een drietal zogeheten risicobedrijven gelegen. Het betreft het bedrijf Ter Hoeven op Molenmakershoek 28 (opslag van gevaarlijke stoffen), het LPG tankstation aan de Laan van de Mensenrechten en Kiwa Gastec aan de Wilmersdorf. Daarnaast vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats over de nabij De Maten gelegen rijkswegen A1 en A50 en de spoorlijn Amersfoort-Apeldoorn-Deventer en zijn binnen het plangebied twee hogedrukaardgastransportleidingen gelegen.

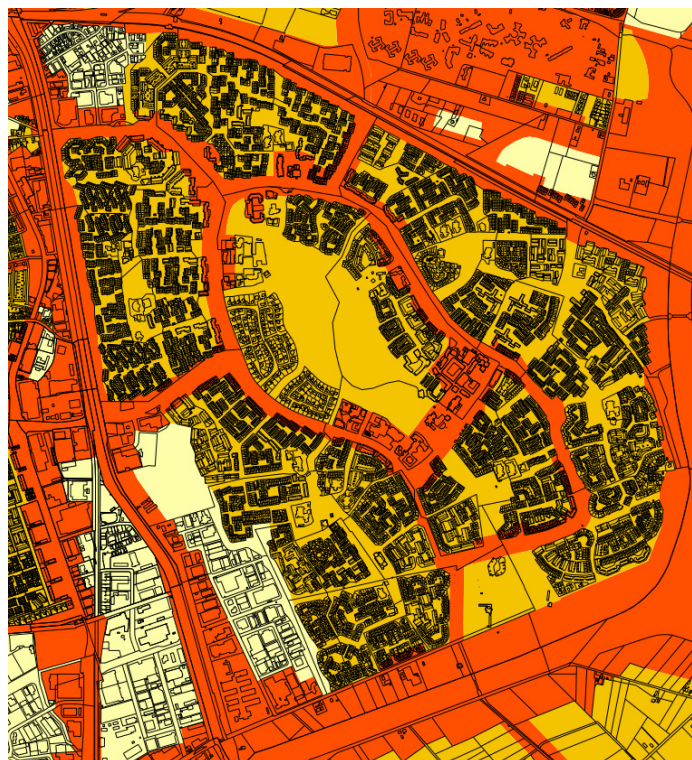
Het Projectbureau externe veiligheid van de Regio Stedendriehoek heeft de risico's binnen het plangebied De Maten beoordeeld. Uit de beoordelingsresultaten valt af te leiden dat er in of nabij het plangebied geen risicobronnen zijn gelegen met een plaatsgebonden risicocontour 10^{-6} per jaar die gelegen is over bestaande of geprojecteerde kwetsbare objecten. Wel leidt de plaatsgebonden risicocontour 10^{-6} per jaar van Kiwa Gastec tot een aandachtspunt. Deze contour reikt verder dan de inrichtingsgrens van het bedrijf. Het groepsrisico ten gevolge van de risicobronnen binnen het plangebied overschrijdt nergens de oriëntatiewaarde. Op basis van de beleidsnota worden echter nieuwe objecten met niet-zelfredzame personen, zoals ziekenhuizen en kinderdagverblijven, niet wenselijk geacht binnen het invloedsgebied van de aanwezige risicobronnen. Dit in verband met het optimaal kunnen uitvoeren van de rampbestrijding zodra zich een calamiteit voordoet. Hier is bij het opstellen van het bestemmingsplan dan ook zoveel mogelijk rekening mee gehouden.

3.10 Welstandsbeleid

Artikel 12a van de Woningwet verplicht alle gemeenten om een welstandsnota vast te stellen. Die welstandsnota moet, in de vorm van beleidsregels, criteria bevatten voor de welstandstoetsing. Om te voldoen aan deze verplichting heeft de gemeenteraad in juli 2004 de kadernota 'Over welstand gesproken' vastgesteld. De nota geeft de kaders voor

het welstandsbeleid. Hiermee worden bouwplannen getoetst aan redelijke eisen van welstand, om de fraaie leefomgeving in de stad te behouden en te versterken.

In deze nota wordt voor ieder perceel in Apeldoorn één welstandsthema en één welstandsniveau aangewezen. Het niveau geeft aan hoeveel welstands aandacht de gemeente aan een gebied geeft, waarbij de niveaus variëren van zwaar tot welstandsvrij. In onderstaande figuur zijn de welstandsniveaus in De Maten weergegeven. Het thema wordt bepaald door de bouwstijl of bouwperiode van de bebouwing. In het bestemmingsplan wordt het specifieke karakter van het gebied geregeld voor zover dit gaat om bebouwingsregels en gebruik. Het welstandsbeleid is hierop aanvullend en heeft betrekking op situering, massa en vorm, gevelkarakteristiek en detaillering, kleur en materiaalgebruik.

Welstandsniveaus De Maten: soepel (licht geel), normaal (geel) en zwaar (oranjerood)

Specifiek welstandsbeleid voor het plangebied

Gelijktijdig met het opstellen van het bestemmingsplan is een beeldkwaliteitsplan opgesteld waarin een gebiedsgerichte uitwerking van het welstandsbeleid is opgenomen. Het beeldkwaliteitsplan zal qua systematiek aansluiten op de kadernota 'Over Welstand gesproken'.

Het beeldkwaliteitplan brengt de ruimtelijke kwaliteit van een gebied in beeld. Het laat zien dat naast architectuur ook andere aspecten belangrijk zijn zoals:

- de herkenbaarheid en kwaliteit van de verschillende typen openbare ruimte;
- de samenhang van bebouwing en openbare ruimte;
- het behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en structuren.

In het beeldkwaliteitsplan worden handreikingen gegeven zodat plannen goed passen in hun omgeving. Om ervoor te zorgen dat andere bewoners, ondernemers en

pandeigenaren op een vergelijkbare manier een bijdrage leveren aan de aantrekkelijkheid van de wijk, geeft een beeldkwaliteitsplan ook een aantal regels in de vorm van een formeel welstandskader. Dit zijn de officiële regels die de Woningwet vraagt om derdebelanghebbenden (bijvoorbeeld de burens) voldoende zekerheid te bieden dat het gebied niet verrommelt.

Onderwerpen die behandeld worden in het beeldkwaliteitsplan van de Maten zijn bijvoorbeeld:

- stedenbouwkundige opzet
- groenstructuur en openbare ruimte
- massa en vorm
- dakopbouwen
- uitbouwen en aanbouwen (aan voorkant, zijkant en achterkant)
- erfafscheidingen, met speciale aandacht voor achtertuinen die aan openbaar gebied grenzen
- parkeren
- kleur- en materiaalgebruik
- detaillering
- zonnepanelen

Een aantal onderwerpen hiervan, zoals dakopbouwen, erfafscheidingen, zonnepanelen en parkeren, zijn specifiek voor De Maten als thema naar voren gekomen vanuit de bewoners.

Het concept van het beeldkwaliteitsplan ligt gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan ter inzage.